

LIDÉ

Jubilanti společnosti

Česká geografická společnost má tu čest poblahopřát všem svým členům, kteří v průběhu roku 2024 a prvním čtvrtletí roku 2025 oslavili významné životní jubileum.

85 let: Mgr. Jiří Hlubek – RNDr. Dagmar Sekaninová, CSc.

80 let: Alena Klempířová

75 let: doc. RNDr. Jiří Anděl, CSc.

70 let: doc. RNDr. Zdeněk Čermák, CSc.

65 let: doc. PaedDr. Jaroslav Dokoupil, Ph.D. – RNDr. Jana Kouřilová, Ph.D. –
Mgr. Ivan Mališ – RNDr. Martin Culek, Ph.D.

60 let: Mgr. Vladimír Mečíř – RNDr. Petr Daněk, Ph.D. – prof. PhDr. Dušan Lužný, Dr.

50 let: Mgr. Pavel Sedlák, Ph.D. – RNDr. Renata Pavelková, Ph.D. – prof. PaedDr.
PhDr. RNDr. Martin Boltížiar, Ph.D.

Blahopřejeme všem oslavencům a zároveň děkujeme všem členům společnosti, kteří se dožívají významného jubilea, za jejich práci pro českou geografii.

Odešel Břetislav Balatka

S politováním a zármutkem konstatujeme, že v sobotu 15. února odešel, po krátké nemoci, náš kolega a přítel RNDr. Břetislav Balatka, CSc. Byl předním představitelem české i československé geomorfologie v několika posledních desetiletích. Břetislav Balatka se narodil 11. 1. 1931 v Benešově u Semil a studium na Univerzitě Karlově ukončil v roce 1954. Svoji profesní kariéru započal jako vědecký aspirant na Geologicko-geografické sekci Československé akademie věd pod vedením profesora RNDr. Josefa Kunskeho, DrSc., člena korespondenta ČSAV. Od roku

1957 působil v Kabinetu pro geomorfologii ČSAV a o šest let později se již stal vědeckým pracovníkem Geografického ústavu ČSAV. Od roku 1993 byl zaměstnancem katedry fyzické geografie a geoekologie Přírodovědecké fakulty UK v Praze, a to jako vedoucí vědecký pracovník; v posledních letech pak jako její emeritní člen.

Toto je zestručněný přehled profesní kariéry našeho drahého kolegy. Jeho publikační záznam by byl ale o mnoho delší. Tak jak se odvíjela jeho dlouhá odborná kariéra, kdy byl vědecky a publikačně aktivní i v důchodovém věku, rozšiřoval se seznam prací, ale i jejich tematické zaměření. O Břetislavu Balatkovi zde bylo v minulosti, u příležitosti životních jubileí, publikováno několik medailonků, které seznam prací detailně popisují. Omezme se nyní proto jen na přehledné konstatování, že se jednalo jak o původní vědecké články a knižní práce, tak i tematické mapy a výzkumné zprávy. Z dnešního úhlu pohledu bychom mohli říct, že se věnoval jak základnímu, tak i aplikovanému výzkumu. Zabýval se v hojné míře ale i popularizací geografie.

Z pohledu tematického jeho výzkumy přesahovaly za hranice geomorfologie a dotýkaly se prakticky všech specializací fyzické geografie a kvartérní geologie. Za nejvýznamnější můžeme považovat výzkum říčních teras a vývoje údolí vodních toků v Čechách, dále se orientoval na morfostrukturní a klimato-morfogenetický vývoj vybraných oblastí reliéfu Českého masivu či na otázky stratigrafického výzkumu kvartéru. Z prací po roce 2000 určitě musíme zmínit geomorfologické členění reliéfu Čech a práce na terasovém systému řeky Sázavy. V těchto letech nejúžeji spolupracoval s prof. J. Kalvodou a dr. P. Štěpančíkovou.

Měl jsem tu čest setkávat se ve své kariéře s dr. B. Balatkou opakovaně, a to již jako student, kdy jsme s ním konzultovali vývoj pískovcového reliéfu na Kokořínsku – jeho práce s J. Sládkem a J. Loučkovou byly mezi studenty dobře známy. Později jsem měl možnost s ním diskutovat problematiku vývoje reliéfu při terénních výzkumných cestách do sz. Čech či při výzkumu morfotektoniky v oblasti plánovaných úložišť jaderného odpadu. Tuto poslední tematiku bychom mohli nazvat aplikovaným výzkumem, nicméně i tyto zprávy byly následně publikovány v odborném tisku. Již z tohoto je vidět, jak široký vědecký záběr náš kolega měl.

Charakterizovat životní dílo člověka v jedné větě nelze, ale kdybych to musel udělat, pak by se dalo říci, že byl doslova pověstný svojí pečlivostí, pracovitostí, skromností a důsledností. S velkou ochotou vždy diskutoval nad tématy s kolegy i se studenty. A musím říci, že jsem za celou svoji kariéru nepoznal člověka, který znal tak detailně každý možný „kout“ naší země – kdejaký odkryv, skalní výchoz či lom. Dokázal se úžasně orientovat v terénu a pracovat s mapami. Měl obdivuhodnou paměť a musel mít doslova prochozenou obrovskou část naší republiky. A to vše absolvoval jen s pomocí veřejné dopravy, bez auta. Za tím stálo jeho úžasné nadšení a cílevědomost.

Za celou katedru i další spolupracovníky Břetislava Balatky si dovoluji poděkovat mu za jeho celoživotní dílo, životní úsilí a společenské postoje, kterými je vzorem pro mladší generaci. Budeme s láskou vzpomínat.

Vít Vilímek

Polárka slaví

Jednoho člověka čas od času překvapí kalendář. Jeden se několi-krát vyspí, proběhne několik měsíců a najednou je tady dalších 5 let. Neuvěřitelné. Paní Alena Klempířová slaví další kulaté jubileum a přitom to bylo prakticky před několika měsíci, maximálně před rokem, kdy jsme spolu s ní slavili předcházející kulatiny. Polárka, tedy paní Alena Klempířová, nám ale to počítání času velmi ztěžuje. Stále mladistvá, stále plná elánu, stále veselá a stále aktivní dokazuje, že věk je jenom číslo.

Letošní výročí naši polárníci z Grónska Jaroslav a Alena Klempířovi prožívají ve velmi turbulentním období zvýšeného geopolitického zájmu o Grónsko. To pro paní Alenu Klempířovou i jejího manžela Jaroslava znamená i zvýšený mediální zájem a spoustu žádostí o vysvětlení, rozhovor nebo komentář k tomu, co je na té zemi plné ledu tak zajímavého, že i velká mocnost si brousí zuby. Jejich odpovědi na dotazy novinářů a vysvětlení situace vždy vychází z velmi dobré znalosti místního prostředí, chování a postojů obyvatel Grónska a je jak snadno pochopitelné, tak také založené na hluboké znalosti situace v Grónsku. Jsem velmi rád, že jsem mohl poznat prostřednictvím textů Jaroslava a Alenky Klempířových Grónsko jako zemi plnou zajímavých lidí, zajímavých příběhů a neuvěřitelných zážitků a více pochopit nejen geopolitické a strategické hry mocností, ale i osudy a příběhy konkrétních lidí žijících v této krásné zemi plné ledu.

Přeji paní Aleně Klempířové k jejímu životnímu jubileu ať jí stále září Polárka nad hlavou a ať jí nikdy nezamrzne úsměv na rtech. Přeji ještě mnoho krásných cest za přáteli do Grónska a mnoho nových zážitků s Inuity a s jejich příběhy.

Radim Perlín

Jiří „čert“ Anděl opět jubilantem

Roky letí a náš kolega Jiří Anděl na konci ledna opět oslavil jubileum. Protože víme, že Jirka pro samou skromnost, která je mu vlastní, nemá rád dlouhé oslavné

traktáty, tak vás odkážeme na Informace ČGS 2010/1 či 2020/1 a tentokrátě dáme příležitost jeho bývalým studentům.

Je to už asi 20 let, kdy jsem ho zaregistrovala poprvé jako studentka svého učitele. Pamatuji si, že budil veliký respekt už jen tím, jaký důraz uměl všemu dát. Zároveň působil neuvěřitelně kontrastně – malý muž, uměl být velmi tichý... ale najednou, jakmile zavětril cokoliv kolem regionu, královny věd (geografie), nebo třeba cestování, jako bych nebyla v lavici, ale v divadle na dokonalé one man show! Doc. Anděl je vlastně takový herec, který umí zaujmout a dodat i sebevětšímu detailu naprosto globální význam. Je to pro mě jeden z učitelů, kteří umějí vystihnout jakousi vyšší podstatu věci, umí poodstoupit od nepodstatných detailů a přesto zůstávají lidští. Myslím si, že snad nejvíce šťastný se cítí na cestách a expedicích, které prožil se svými kolegy a přáteli. Z jednoho docenta se najednou stal zámořský objevitel, který nám v domovině pak hrdě líčil všechny zajímavosti, a čím bizarnější, tím lepší. Přála bych mu, aby jeho objevování nemělo nikdy konce a vždy měl kolem sebe ty pravé parťáky a houf těch, kteří se těší na jeho vyprávění! (Eva Poslová)

Jiná bývala studentka naší katedry – Zdeňka Kolská – rovněž oceňuje Jirkův nezdolný optimismus, konstantně dobrou náladu a respekt vůči studentům. Přeje hlavně pevné zdraví, kopec štěstí, ještě několik dalších cestovatelských zážitků, a také to, aby jednou i na základní škole děti na první dobrou, trefily pojem „makroregiony světa“. V návaznosti na posledně zmíněné přidává zajímavý příběh, který vznikl v souvislosti s šířením Jirkových bohatých geografických znalostí na půdu základních škol:

Učím na druhém stupni základní školy v Teplicích zeměpis. Vždy, když začínáme s žáky probírat regionální zeměpis a rozdělení světa, ukážu žákům i rozdělení světa formou makroregionů. V danou chvíli žákům uvádím výhody dělení světa na makroregiony, ale také (s nádechem nostalgie a hlavně respektu vůči dané osobě), zmiňuji, že na tomto dělení světa pracuje například na ústecké univerzitě pan docent Anděl. V září tohoto školního roku se mi stalo, že v rámci opakování předešlé hodiny, se ptám žáků: „Jak se může teoreticky rozdělit svět?“. Zazněly kontinenty, zazněly světadíly a pak bylo chvíli ticho. Snažili se na to však přijít. Ozývali se výkřiky jako: „To je to, co má budoucnost...“ nebo „To je to, jak na tom dělají i v Ústí...“. A pak najednou zaznělo: „To je to, jak na tom dělal ten profesor Čert, kterého znáte!“ ...musela jsem se smát. Na katedře geografie jsme naštěstí nikdy žádného profesora Čerta neměli. Navíc „profesor Čert“ je naprostý protiklad toho, co pro mě znamená „docent Anděl“. Ten totiž vždy dostal svému jménu... prostě anděl.

Ano, náš kolega má ještě ke všemu takové příjmení, že když se představí, nikdo už nemůže pochybovat, že má tu čest s někým výjimečným. A samozřejmě mu v běžném životě přináší spoustu netradičních příležitostí k humoru, například kolem svátku svatého Mikuláše a v období Vánoc. Traduje se také historka, která zaplatil za člověka v nelehké osobní situaci jízdné v meziměstském autobuse a řidiči na vysvětlenou jen jednoduše řekl: „Já jsem Anděl.“ Zároveň musíme přiznat,

že přece jen se v něm něco čertovského skrývá. Nejen když si jde hrát se svými vnučkami, která nám avizuje tím, že o „víkendu jde dělat budliky budliky“, ale také při každodenních rozpravách na katedře neváhá do seriózních diskuzí vložit nějaký vtípek, kterým často neúprosně odlehčí i napjaté situace a hrozící problémy.

Jirko, kromě hodně štěstí a pevného zdraví ti přejeme, ať v tobě neustále přetrvává to andělské i čertovské! Za katedru geografie

Vladan Hruška, Silvie R. Kučerová

Doc. Čermák sedmdesát let mladý

10. října 2024 oslavil doc. RNDr. Zdeněk Čermák, CSc. sedmdesátiny. Před deseti lety jsem psal oslavnou zdravici k šedesátinám, kde mnohé detaily z oslavencova života již byly zmíněny – viz https://geography.cz/wp-content/uploads/2018/10/icgs012015_lide.pdf. Přesto stojí zato některé věci připomenout a částečně doplnit.

V prvé řadě doc. Čermák je více než půl století věrný geografii a Albertovu, a to v mnoha směrech. Učí, výzkumníčí, administruje, řídí, zasedá a sedí stále v jednom patře, v jedné budově Přírodovědecké fakulty UK. V tomto jde o jakýsi velice neobvyklý úkaz, kterému z pražských geografů může konkurovat snad pouze doc. Bičík. Toto jeho „stabilní chování“ je doprovázeno i „stabilním zjevem“. Zatímco všichni jeho spolupracovníci (nikoliv spolupracovnice), tloustnou, šediví, plešatí, hrbatí se, pokulhávají, prostě stárnou, on zůstává stále stejný.

Doc. Čermák zahájil studia oboru ekonomické a regionální geografie v roce 1974, v roce 1985 získal titul CSc. a v roce 2002 se habilitoval. Od začátku své profesní kariéry se věnuje zejména tradičním tématům Albertovské školy sociální geografie – výzkumu sídelních systémů, prostorové mobility obyvatelstva a regionálnímu rozvoji, přičemž byl pro něj vždy typický přesah do demografie (např. migrační prognózy na úrovni nižších územních celků). V posledních dvou dekadách se také více věnuje problematice mezinárodní migrace a integrace cizinců. Účastnil se mnoha domácích i zahraničních projektů. Publikoval řadu důležitých časopiseckých statí, ale i kapitol knih či učebnic, množství aplikovaných studií, výzkumných zpráv. Ve výuce je rovněž konzistentní a dlouhodobě sedlá kurzy úzce spjaté v různých podobách se sociální geografii. Doc. Čermák vychoval nezanedbatelný počet studentů jak bakalářského, magisterského tak i doktorského studia. Práce doc. Čermáka však důležité přesahuje do dalších sfér – byl mimo jiné vedoucím katedry sociální geografie a regionálního rozvoje (2002–2008) a poté zástupce vedoucího. Dlouho byl garantem bakalářského studijního programu „Geografie a kartografie“, byl i členem

panelu 404 GAČR (i jeho místopředsedou – 2009–2012) nebo členem Akademického senátu Přírodovědecké fakulty UK a jeho ekonomické komise.

Shrme-li, doc. Čermák je současným doyenem sociálních geografů na Albertově a nelze si bez něj představit žádnou důležitou akci. Je pilířem výzkumného týmu Geomigrace, se kterým pracuje na výzkumných úkolech a také vyjíždí na konference do zahraničí, kde představuje vždy aktivního návštěvníka lačného po poznání. Svými znalostmi regionální geografie vždy obohacuje všechny spolupracující. Má milující a početnou rodinu včetně vnoučat a také rád z Prahy vyjíždí do svého rodinného rekreačního sídla ve východní části Brd. A pak je tu jeho jedna trvalá láska, milenka, kterou navštěvuje také skutečně více než padesát let – albertovská menza! Tu původní mu již nedávno zbourali, ale neváhá chodit i do té nové, nyní provizorní, než se postaví nový Kampus.

Přejme oslavenci nejenom onu rozvahu, klid a moudrost, ale i smysl pro humor – vlastnosti, kterými se již proslavil, ale v duchu japonského přísloví, že „skutečnost předčí každý román“, i další podnětné cesty po vědeckém a geografickém světě. K tomu potřebuje hlavně zdraví. Tak Zdeňku – za všechny, které znáš i neznáš, přejí – ať ti dále dobře slouží tělo i mysl. „Buď s námi, budeme s tebou“.

Dušan Drbohlav

Výběr z publikací doc. Čermáka za poslední dekádu:

- JANSKÁ, E., DRBOHLAV, D., HASMAN, J., ČERMÁK, Z. (2024): The role of geographical distance in transnational institutional engagement of the Czech diaspora: a comparative study. *Comparative Migration Studies*, 12, 1, 40. <https://doi.org/10.1186/s40878-024-00400-4>.
- JANSKÁ, E., DRBOHLAV, D., ČERMÁK, Z. a kol. (2024): The expectations and needs of the Czech diaspora towards the Czech state: From a survey perspective. In: Janská, E.: *Transnational trajectories and diaspora policies: The case of Czechia in comparison to Poland, Hungary and Slovakia*. Karolinum, Praha, 125–136. <https://doi.org/10.14712/9788024659206>
- JANSKÁ, E., DRBOHLAV, D., ČERMÁK, Z. a kol. (2024): The institutional engagement of the Czech diaspora: A comparative case study of Czechs in Austria and Germany versus North America. In: Janská, E.: *Transnational trajectories and diaspora policies: The case of Czechia in comparison to Poland, Hungary and Slovakia*. Karolinum, Praha, 137–163. <https://doi.org/10.14712/9788024659206>
- JANSKÁ, E., BERANSKÁ, V., ČERMÁK, Z. a kol. (2022): Výzkum možností koordinace krajské politiky. Souhrnná výzkumná zpráva. Praha.
- JANSKÁ, E., BERANSKÁ, V., ČERMÁK, Z. a kol. (2022): Výzkum potřeb krajských komunit v jednotlivých zemích z hlediska udržení jejich vazeb na ČR. Souhrnná výzkumná zpráva. Praha.
- DRBOHLAV, D., BUDSKÝ, P., ČERMÁKOVÁ, D., ČERMÁK, Z. a kol. (2021): Nabídka ukrajinské migrační pracovní síly a její poptávka v Česku. *Fórum sociální politiky*, 15, 1, 14–19.
- JANSKÁ, E., HASMAN, J., ČERMÁK, Z. (2021): How transnational migrants integrate: The case of Moldovans living in the Czech Republic and Italy. *Sociologický časopis / Czech Sociological Review*, 57, 3, 267–292. <https://doi.org/10.13060/csr.2020.011>

- OUŘEDNÍČEK, M., DVOŘÁKOVÁ, N., PTÁČEK, B., ČERMÁK, Z. a kol. (2021): Historický vývoj obyvatelstva Prahy a jejích předměstí v období socialismu. Specializovaná mapa s odborným obsahem.
- DRBOHLAV, D., DZÚROVÁ, D., ČERMÁK, Z. a kol. (2021): Migrace Ukrajinců do Česka a ostatních zemí Evropské unie: jejich potenciál a rozdílná podmíněnost volby cílové země. Časopis výzkumu a aplikací v profesionální bezpečnosti (Journal of Safety Research and Applications JOSRA), 14, 1.
- DRBOHLAV, D., BAILEY, A., ČERMÁK, Z. A KOL. (2017): Diversification trends in Moldovan international migration: Evidence from Czechia and Italy. AUC-Geographica, 52, 2, 237–248. ISSN 0300–5402. <https://doi.org/10.14712/23361980.2017.19>.

Petr Daněk oslavil šedesátku

Petr Daněk, známý brněnský politický geograf, oslavil v minulém roce šedesátiny. Přestože původně získal své geografické vzdělání na pražském Albertově, své geografické působení po nejvíce času spojil s jihomoravskou metropolí. Koneckonců v Brně se i dne 4. prosince 1964 narodil a většinu života zde žil. Dočasně se sice přesunul studijně do Prahy, kde v roce 1989 absolvoval studium ekonomické a regionální geografie a o rok později obdržel titul RNDr., nicméně pracovní se vrátil jako odborný pracovník na Geografický ústav Akademie věd do Brna, kde působil až do jeho zrušení v roce 1993. Již tehdy se začal více zajímat o politickou geografii, a především o politický přerod českých pohraničních oblastí do demokratických struktur v době ranně-postkomunistického politického režimu 90. let. O tomto tématu a z této doby jsou také jeho první důležité publikace.

Po skončení činnosti Geografického ústavu Akademie věd v Brně se jako mnoho jeho tehdejších kolegů a kolegyn přesunul na Katedru geografie Přírodovědecké fakulty Masarykovy univerzity, aby zde uskutečnil své první zdejší působení, které trvalo devět let. V rámci této doby pokračoval v politicko-geografickém výzkumu demokratických struktur v českém pohraničí, což završil úspěšným obhájením disertační práce s názvem „Strukturální a geografické předpoklady demokratické místní správy v pohraničí českých zemí“ zpět na pražském Albertově v roce 2002. Pracovní se však tehdy na určitou dobu přesunul mimo akademii do neziskového sektoru, v němž působil jako ředitel Partnerství o.p.s., i do soukromého sektoru, kde si vyzkoušel regionální ekonomické poradenství ve společnosti GaREP. Následně se na akademickou půdu opět vrátil, nejprve na katedru geografie Univerzity Palackého v Olomouci, a poté v roce 2006 ke svému druhému působení na katedře geografie Přírodovědecké fakulty Masarykovy univerzity, později po přejmenování známé již jako Geografický ústav. Na tomto pracovišti, dnes v pozici lektora, působí až do těchto dnů a je stále výzkumně aktivní v politicko-geografických

otázkách, kdy se jeho výzkumný záměr postupně přesunul od politické kultury v českém prostředí přes výzkum úskalí rozvojových snah v nezápadních zemích až k zájmu o problematiku samozásobitelství a zahrádkaření v postsocialistickém prostoru.

Tento text k Petrovu životnímu jubileu píšeme především z pozice jeho studentů při jeho druhém působení na Masarykově univerzitě. Studentů, kteří se však časem stali i jeho kolegy a přáteli. A především píšeme z pozice těch, které jeho působení v české akademické geografické obci neoddiskutovatelně velmi pozitivně afektovalo, nabíjelo energií ke tvorbě humánní geografie, jež se dá dělat i jinými než pro české prostředí dříve tradičními přístupy, geografie, která je především tvarována obraty k postpozitivistickým směrům v anglofonní geografické obci. Petr nám doslova ukázal, že humánní geografie může být nejen to, za co jsme ji jako čerství studenti bakalářského programu původně považovali, ale že geografie může být paradigmaticky pluralitní, interdisciplinární a hlavně kritická sociální věda. Nejen to, Petr nám tyto možnosti jednak ukázal a jednak nás motivoval k tomu, abychom se jejich cestou vydávali.

Lze si vzpomenout na jeho pro nás vysoce formativní přednášky o geografickém myšlení. Pro některé naše spolužáky a spolužačky se jednalo o přednášky, které se jim zdály nepotřebné v rámci studia geografie v pozitivistické atmosféře fakulty přírodních věd, neboť rozebíraly filozofii a teorii geografie. Představovaly studentům právě postpozitivistická geografická paradigma, která mohou být pro někoho hůře uchopitelná v prostředí pracoviště, které je protkáno pozitivistickým myšlením a světonázorem. Nabádaly studující ke kritickým diskuzím s vyučujícím, zatímco na mnohých jiných přednáškách o pobídce k diskuzím nebo o kritické geografické perspektivě šlo jen obtížně zavadit. A také podněcovaly studující k inspirativní četbě soudobé odborné teoretické i empirické geografické literatury z anglofonního prostředí v době, kdy mnoho studujících četbu teorie (ještě k tomu v angličtině) považovalo za nevítanou, obtížnou a zcela zbytečnou překážku na cestě za ateoretickými kvantitativními prostorovými analýzami. Pro nás však přednášky o geografickém myšlení představovaly prvotní naprosto klíčovou inspiraci a popud k zájmu o geografické směry, kterými jsme se s nadšením posléze vydali, ať už jde o kritickou, postkoloniální, poststrukturalistickou, novou kulturní nebo novou regionální geografii, v různých kombinacích u každého z nás.

Druhý zásadní formativní kurz s Petrem byl poté v následujícím semestru o politické geografii. Jistým způsobem navazoval a zároveň i nenavazoval na přednášky z geografického myšlení. V tomto kurzu se mohl rozvíjet náš zájem o humánní geografii jako kritickou sociální vědu, která svým posláním jde proti konzervativnímu a neoliberálnímu myšlení a snaží se intervenovat do nepřímé spravedlivého ekonomického, politického i kulturního rozložení moci v současném globalizovaném světě. Petrovy přednášky o geografii rozvoje, kritické geopolitice nebo o konstruktivistických pohledech na nacionalismus nás afektovaly

ke kritice různorodých nespravedlností, které dennodenně kolem sebe zaznamenáváme. Vedly nás k pochybnostem o samozřejmosti mnohých společenských jevů a k pohledům na okolní svět, které nutně berou v potaz, že realita světa může být (a velmi často je) mnohem složitější a více prodchnutá mocenskými vztahy, než se na první povrchní pohled může zdát patrné a než se nám konzervativní společenské elity v prostředí ekonomického neoliberalismu tak často snaží tvrdit.

Velmi pozitivní vliv na nás však měly i další Petrovy kurzy, v nichž se vždy do značné míry uplatňoval jeho kritický, a tedy pro nás velmi podnětný, pohled. Zmiňme například humánně-geografické přednášky v předmětu o regionální geografii Asie, globalizační seminář či kurz o sociálně geografické regionalizaci.

Výhodou navíc bylo, že pokud měl studující zájem Petrovu geografickou perspektivu poznávat více do hloubky, měl hned dvě možnosti. Zaprvé se mohl ponořit do četby Petrem psaných přístupných textů v češtině. Z jeho skvělých publikací bychom rádi vyzdvihli především monografii *Geografické myšlení* z roku 2013, která výborným způsobem vychází z a navazuje na jeho přednášky o geografickém myšlení, a také knihu *Stát, prostor, politika* z roku 2000, kde byl Petr spolueditorem a jedním z autorů kapitol a která je perfektním doplňkem jeho politicko-geografických přednášek. Ostatně díky svým textům nás, a jsme přesvědčeni, že i mnohé z vás, Petr podněcuje k přemýšlení dodnes. Tím, že i z nás se postupně stali vyučující, velmi oceňujeme Petrem sepsaná zamyšlení nad perspektivami výuky regionální geografie (viz publikace v Informacích ČGS či v Geografických rozhledech uvedené níže). Druhou možností bylo inspirovat se Petrem doporučenou literaturou z per jiných autorů a autorek. Petrova ochota se však netýká a nikdy netýkala jen oblasti doporučování literatury. Vychází i z jeho umu být skvělý a podporující vedoucí práce, školitel, kolega i kamarád. To se projevuje zejména v jeho ochotě diskutovat o problémech v našich výzkumech, ochotě číst a komentovat naše manuskripty a ochotě lidsky nás podpořit v obtížnějších chvílích našich akademických, výzkumných, pracovních, avšak i mimopracovních, životů. Za to bezesporu patří Petrovi naše srdečné díky. Proto Ti, milý Petře, do dalších let přejeme především pevné zdraví a spoustu pracovních i osobních úspěchů.

Pavel Doboš, Petr Marek

Výběr nejvýznamnějších publikací Petra Daňka:

- DANĚK, P., JEHLIČKA, P. (2024): Gardening as a responsible leisure activity: The geography of Central European food self-provisioning. *Erdkunde*, 78, 4, 273–287.
- DANĚK, P. (2023): S Lefebvrem a Foucaultem na zahradě: kultivace chuti v prostorech jídla. *Geografie*, 128, 3, 325–350.
- DANĚK, P., SOVOVÁ, L., JEHLIČKA, P., VÁVRA, J., LAPKA, M. (2022): From coping strategy to hopeful everyday practice: Changing interpretations of food self-provisioning. *Sociologia ruralis*, 62, 3, 651–671.

- JEHLIČKA, P., ANČIČ, B., DANĚK, P., DOMAZET, M. (2021): Beyond hardship and joy: Framing home gardening on insights from the European semi-periphery. *Geoforum*, 126, 150–158.
- DANĚK, P. (2020): Orientalismus – západní formování vzdálených regionů. *Geografické rozhledy*, 29, 3, 24–25.
- DANĚK, P. (2020): Orientalistické nevědomí a výuka regionální geografie. *Geografické rozhledy*, 29, 3, online příloha.
- DANĚK, P. (2020): Výuka regionální geografie? Situace je vážná, nikoli však zoufalá! *Informace ČGS*, 39, 2, 24–31.
- DANĚK, P. (2019): Anděl, Bičík, Bláha: Makroregiony světa. *Nová regionální geografie. Informace ČGS*, 38, 2, 19–25.
- JEHLIČKA, P., DANĚK, P., VÁVRA, J. (2019): Rethinking resilience: home gardening, food sharing and everyday resistance. *Canadian Journal of Development Studies*, 40, 4, 511–527.
- BERA, M. K., DANĚK, P. (2018): The perception of risk in the flood-prone area: a case study from the Czech municipality. *Disaster Prevention and Management*, 27, 1, 2–14.
- VÁVRA, J., DANĚK, P., JEHLIČKA, P. (2018): What is the contribution of food self-provisioning towards environmental sustainability? A case study of active gardeners. *Journal of Cleaner Production*, 185, 1015–1023.
- BERA, M. K., DANĚK, P. (2018): Risk Perception and Action to Reduce the Impact of Floods in the Czech Republic. In: Filho, W. L.: *Handbook of Climate Change Resilience*. Springer, Cham.
- JEHLIČKA, P., DANĚK, P. (2017): Rendering the Actually Existing Sharing Economy Visible: Home-Grown Food and the Pleasure of Sharing. *Sociologia ruralis*, 57, 3, 274–296.
- DANĚK, P., ČAJKA, A., CHVÁTAL, F., VODA, P., ZAHŘÁDKOVÁ, L., ZRŮSTOVÁ, P. (2014): *Indie: společnost a hospodářství v transformaci: Kapitoly z humánní geografie Indie*. Muni Press, Brno.
- DANĚK, P. (2013): *Geografické myšlení: úvod do teoretických přístupů*. Muni Press, Brno.
- DANĚK, P. (2009): Kéralský model rozvoje: alternativní interpretace. *Geographia Cassoviensis*, 3, 2, 43–91.
- DANĚK, P. (2008): Colony, Empire, and Power: Colonial Encounter and the Discourse of the Other. In: Daněk, P., Navrátilová, A., Hildebrandová, M., Stojanov, R.: *Approaching the Other: the Four Projects of Western Domination*. Palacký University, Olomouc.
- DANĚK, P. (2008): Legitimizing Empire: Critique of and Advocacy for the Colonial Project. In: Daněk, P., Navrátilová, A., Hildebrandová, M., Stojanov, R.: *Approaching the Other: the Four Projects of Western Domination*. Palacký University, Olomouc.
- DANĚK, P. (2008): Dependency: Critical Modern Approaches to Development. In: Daněk, P., Navrátilová, A., Hildebrandová, M., Stojanov, R.: *Approaching the Other: the Four Projects of Western Domination*. Palacký University, Olomouc.
- DANĚK, P. (2008): Vývoj moderního geografického myšlení. In: Toušek, V., Kunc, J., Vystoupil, J.: *Ekonomická a sociální geografie*. Aleš Čeněk, Plzeň.
- DANĚK, P. (2007): Politický konflikt v suburbii? Suburbanizace a její vliv na místní politiku v místní části Brno-Jehnice. *Ministerstvo pro místní rozvoj, Praha*.
- DANĚK, P., TOUŠEK, V. (2003): Situační analýza demografických trendů Jihomoravského kraje a směry jejich podpory. *Jihomoravský kraj, Brno*.
- DANĚK, P. (2000): Existuje politická kultura českého pohraničí? *Geografie*, 105, 1, 50–62.
- DANĚK, P. (2000): Nerovnoměrný rozvoj světa: kolonialismus, neokolonialismus a diskurz rozvoje. In: Jehlička, P., Tomeš, J., Daněk, P.: *Stát, prostor, politika: Vybrané otázky politické geografie*. Univerzita Karlova, Praha.

- ŘEHÁK, S., DANĚK, P. (1997): Změny prostorových interakcí v názorech obyvatel moravsko-slovenského pomezí: analýzy výsledků terénního průzkumu. Masarykova univerzita, Brno.
- SURAZSKA, W., BUČEK, J., DANĚK, P. (1997): Towards regional government in Central Europe: territorial restructuring of post-communist regimes. *Environment and Planning C*, 15, 4, 437–462.
- DANĚK, P. (1995): Towards cultural regionalization of the Czech Lands: Sudeten half a century after the transfer. *Scripta Facultatis scientiarum naturalium Universitatis Masarykianae Brunensis: Geography*, 25, 41–60.
- DANĚK, P. (1993): Communist landscapes of Moravia and Silesia (1925–1992). *Scripta Facultatis scientiarum naturalium Universitatis Masarykianae Brunensis: Geography*, 23, 9–24.
- DANĚK, P. (1993): Moravian and Silesian nationalities: a new phenomenon in the ethnic map of the Czech lands? *GeoJournal*, 30, 3, 249–253.
- DANĚK, P., ŠTĚPÁNEK, V. (1992): Územní diference náboženského vyznání obyvatel českých zemí 1930–1991. *Geografie*, 97, 3, 129–145.

Jak nám geografie může změnit život

Vladimír Mečíř, absolvent studia sociální a regionální geografie na pražském Albertově v roce 1988 se dožil významného životního jubilea.

Jako mladý student šel Vladimír na svou první velkou túru na Kavkaz, táhnul milion zbytečných věcí a jeho jediným cílem byl stan a spánek. Jeho hláška „kdyby mi řekli, že v sedle Nakra bude čekat pivo, tak to snad vyběhnu“ byla pověstná a v ten moment by si nikdo nedovedl představit, že jednou procestuje Asii křížem krážem. Při svých dlouhých cestách po Indii, Thajsku, Iránu, Laosu a Kambodži dokázal navazovat bezprostřední kontakty s místními, naslouchat jejich příběhům. Stejně tak projel a prošel Pakistánem, což je v dobách blízkých válečných konfliktů a nestabilního prostředí ještě pozoruhodnější. Je neuvěřitelné, jak je schopen dopodrobna po letech vyprávět, jak se jmenují všechna místa, co navštívil, jak se jmenuje která pamětihodnost, co tam jedl, co si koupil a koho potkal. Při opakované návštěvě Thajska šel po letech na stejné tržiště, vyhledal prodejce, u kterého si před mnoha lety koupil kalhoty, tomu ukázal společnou fotografii a znovu si tam gatě koupil.

Chtěli bychom našemu cestovateli popřát mnoho a mnoho nových zážitků z budoucích cest, těšíme se vždy na barvitě vyprávění a šíření dobré nálady ve sklepech parostrojního pekařství v Roztokách u Jilemnice nebo na městském úřadě v Jilemnici, kde Vladimír Mečíř pracuje jako vedoucí Odboru územního plánování a stavebního řádu.

Svatava Ždimerová